

**Світлана
Жилінська,**

завідувачка
краєзнавчого відділу
Дніпропетровської
обласної універсальної
наукової бібліотеки
ім. Первоучителів
слов'янських Кирила і
Мефодія

Інтернет-технології в бібліотеках

Б | **ф**

Подкастинг як перспективний напрямок популяризації краєзнавчих ресурсів бібліотеки

Статтю присвячено створенню аудіо- та відеоподкастів як одного з напрямів популяризації краєзнавчих ресурсів. Підготовка до випуску медіапродукції, таких як аудіоподкасти та відеоподкасти, дає змогу просто, лаконічно і захопливо просувати користувачам краєзнавчі ресурси бібліотеки.

Краєзнавча бібліотечна діяльність – це динамічна система, яка постійно змінюється відповідно до інформаційних потреб користувачів. Поєднання традиційних та інноваційних напрямів бібліотечної діяльності – характерна риса бібліотечного краєзнавства на сьогодні.

У зв'язку з подіями останніх років спостерігається підвищений попит на різноманітні види подкастів краєзнавчої тематики, історії України, культури. Повномасштабна війна, яку агресивно веде росія проти України, показала українцям, наскільки важливо відмовитися від російських продуктів і замінити їх українським контентом. Подкасти, як окремий інформаційний продукт, впроваджуються у такі сфери діяльності як радіо, телебачення, соціальні мережі, бібліотечна діяльність.

Подкаст – продукт сфери діяльності, яка має назву подкастинг. Подкастинг – це зручна і цікава форма надання та отримання інформації, яка дозволяє охопити значну аудиторію слухачів. Подкаст – це аудіозапис, який автори завантажують до мережі Інтернет на спеціальні платформи. Слухачі можуть самостійно обирати те, що мають бажання подивитися чи прослухати або отримувати нові випуски автоматично. Подкасти часто слухають на ходу, під час прогулянки, за кермом. Головне, що це можна робити

у той час, коли це людям зручно. Прослуховування аудіозаписів чи перегляд відеоподкастів не вимагає від людини таких розумових зусиль, як при читанні й тому легше засвоюються знання. Це дозволяє охопити й зацікавити більшу аудиторію та залучити прихильників подкастів відвідати сайт бібліотеки. Обмежень тем немає: від новин, політики, спорту та розваг, до спеціалізованих тем, таких як технології, психологія, історія, краєзнавство тощо.

З метою популяризації краєзнавчих ресурсів у Дніпропетровській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія (ДОНБ) було прийнято рішення створити декілька циклів подкастів.

Цикл подкастів «**Визначними місцями Придніпров'я**» розкриває інформацію про історичні пам'ятки та інші об'єкти, що становлять культурну цінність регіону. Ця серія подкастів є цікавою не тільки для туристів, але й для тих, хто хоче дізнатися більше про культурну спадщину Придніпров'я і його історію.

На сьогодні Дніпропетровська область посідає перше місце в Україні за кількістю переселенців. Вона стала великим хабом і новою домівкою для багатьох українців. Перегляд відеоподкастів або прослуховування цього аудіоциклу значною мірою сприятиме подаль-

шій інтеграції внутрішньо переміщених осіб у нове середовище мешкання, допоможе забезпечити їм комфортний соціальний клімат у Дніпропетровській області.

Підготовлені ролики – це своєрідні віртуальні екскурсії Дніпропетровщиною. Завдяки підготовленим матеріалам, не виходячи з дому, краєзнавці та нові мешканці міста можуть відкрити для себе нові куточки мальовничого Придніпров'я. У цій серії подкастів підготовлені ролики про Дніпропетровський національний історичний музей ім. Д. І. Яворницького, меморіальний будинок-музей академіка Д. І. Яворницького, Преображенський собор, окружний суд, парк імені Лазаря Глоби. Подкасти сприяють зацікавленості історією рідного краю та формують почуття любові й поваги до місцевості проживання.

У серії подкастів на тему «**Вулиці нашого міста**» користувачі мають можливість дізнатися про особистості, цікаві факти та історичні події, які пов'язані з окремими вулицями та провулками м. Дніпро.

Всього з лютого 2022 року в Дніпропетровській області було перейменовано 1 583 топоніми, що були пов'язані з російсько-радянською колоніальною спадщиною. З початку 2023 року на Січеславщині деколонізовано ще 574 топоніми. Тому саме ця серія подкастів допомагає містянам та новим

мешканцям краю розуміти назви, знайти власних героїв, ознайомитися з історією міста. Наразі, у серії подкастів «Вулиці нашого міста», підготовлені матеріали про організаторку жіночої освіти в Катеринославі – Олександрі Риндовську; видатного дослідника природи Дніпропетровщини – Івана Акім'єва; благодійницю – Надію Алексеєнко. Готуються матеріали про видатного діяча Придніпровського краю Олександра Поля та академіка Олександра Чекмарьова.

Особливістю серії є рубрика «Слово експерта», в якій відомі діячі Придніпровського краю – краєзнавці, історики, вчені, розповідають цікаві факти біографії зазначених вище осіб. Також кожна серія містить світліни або відеоперегляд книг з фондів краєзнавчого відділу ДОУНБ.

Розташовуються подкасти на сайті Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Першочителів слов'янських Кирила і Мефодія у розділах «Відеогалерея» (https://www.lib.dp.ua/videogall_pryd) та «Аудіоподкасти» (<https://www.lib.dp.ua/?do=audiopodcasts>).

Створення подкасту – цікавий і творчий процес. Розглянемо покроково діяльність бібліотекаря по створенню подкасту від ідеї створення до публікації запису.

Перший крок – **вибір теми**. Темою для створення подкасту може послужити що завгодно. Тематика і можливості подкастингу необмежені, тому залишається увімкнути творчу фантазію і поміркувати. Це може бути аудіо чи відеоінтерв'ю з видатною особистістю, чи просто якась новина з якоїсь галузі діяльності. Це також можуть бути цікаві події з минулого, віртуальні екскурсії, обряди й звичаї краю та багато

іншого. Головна вимога – інформація повинна бути корисною для слухача.

Другий крок – **пошук матеріалу** або героя. Для цього необхідне ретельне вивчення теми, відбір інформації, пошук цікавих ілюстрацій та світлин у фондах бібліотеки та в мережі Інтернет. Ведення подкасту може представити автора подкасту як експерта в освітлюваній сфері чи проблематиці. Якщо це відеоподкаст, то слід ретельно продумати сюжет і підібрати локації для знімання. Підбираючи локації, треба врахувати їх художню відповідність завданню ролика, колірну палітру, освітлення, висоту стелі, можливість під'єднати електричні прилади. Тривалість подкасту не повинна перевищувати 10 хвилин. Якщо ролик триватиме довше, є ймовірність, що користувач не дослухає, або взагалі закриє створене аудіо чи відео.

Запис тестової версії випуску – третій крок у створенні подкасту. Все, що потрібно для запису подкасту – це приєднати мікрофон (гарнітуру) до входу звукової карти комп'ютера, запустити програму звукозапису і почати читати текст. Також необхідно упевнитися в правильному налаштуванні аудіовходів комп'ютера. Якщо у наявності відсутнє спеціальне обладнання для запису, то можна скористатися диктофоном у смартфоні. Необхідною умовою для запису подкасту є тиха кімната. Для запису подкастів не обов'язкова наявність професійної дикції чи ораторського мистецтва, чим більше записувати подкасти, тим краще вони будуть виходити.

Монтаж подкасту – наступний етап роботи. Цей етап дуже важливий, адже люди звертають особливу увагу на якість відео чи аудіо. Тому

саме на цьому етапі починається удосконалення роботи: обробка звуку, обрізка невдалих кадрів і склейка, підбір музики, підписів і обкладинок, додавання цікавих ефектів та інше. Це ретельна робота над кожним кадром, яка вимагає зосередженості та багато часу. Під час монтажу подкаст проходить завершальне шліфування.

Завершує процес створення подкасту його **публікація** у мережі Інтернет або спеціальних платформах для прослуховування. Після того, як подкаст опубліковано, необхідно поділитися посиланням на нього в соціальних мережах, що сприятиме рекламі та просуванню ролика.

Підсумовуючи, робимо висновки, що подкастинг відіграє дедалі більшу роль у популяризації краєзнавчих ресурсів, формуванні та просуванні бібліотечних фондів. Подкасти, опубліковані на сайті ДОУНБ, вирізняються краєзнавчою тематикою, мають чітке читацьке призначення, системність та періодичність виходу. Також усім подкастам властивий сталий хронометраж у серіях та індивідуальна стилістика.

Подкастинг – це творча, приємна і цікава діяльність для авторів подкастів. А з іншого боку, це цікава і зручна форма отримання інформації для цільової аудиторії слухачів і глядачів. Створення подкастів допомагає популяризувати краєзнавчі ресурси, здійснювати масштабний світоглядний вплив на формування суспільної думки, розвивати просвітницьку та патріотично-виховну роботу для краян і нових мешканців регіону, а також сприяє просуванню бібліотечних фондів і послуг ДОУНБ.

Список використаних джерел

1. Голуб І. Краєзнавчі інформаційні ресурси в обслуговуванні сучасних користувачів. Консультація практики. Дніпропетровськ: ДОУНБ, 2006. 16 с.
2. Кушнарєнко Н. М. Бібліотечне краєзнавство. Київ: Знання, 2007. 502 с.
3. Публічні бібліотеки Дніпропетровщини в системі збереження історичної пам'яті громади, вивчення і розвитку місцевої культури: Матеріали міжвідомчої науково-практичної конференції, 29 листопада 2016 р. / Управління культури, націонал. і релігій Дніпропетр. облдержадміністрації, Дніпропетров. обл. універсал. наук. б-ка ім. Першочителів слов'янських Кирила і Мефодія; упоряд. Т. О. Абраїмова. Дніпро: ДОУНБ, 2017. 147 с.